

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

„Hristos ne-a răscum-părat din blestemul legii, făcându-se pentru noi blestem, pentru că este scris: „blestemat este tot cel spânzurat pe lemn“.

Galateni 3, 13.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

NOUA MENIRE A „ASTREI“

Sâmbăta trecută a avut loc la Sibiu o ședință solemnă a comitetului central al Astrei, chemat a lua hotărâri de importanță istorică. E vorba de încadrarea Asociațiunii noastre în opera mare, pe care o începe *Serviciul social*, creiat prin legea decretată înainte de Crăciun din inițiativa M. S. Regelui Carol II-lea.

Erau de față toți membrii în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, iar din București venise d. ministru D. Gusti în calitate de președinte al Serviciului social. Legea menționată atribuie organizarea culturală a Țării exclusiv Serviciului social, care, prin aceasta, devine o instituție generală de Stat, cu privilegii speciale. În virtutea acestei noi orânduiri, *Astra* ardeleană eră pusă într-o situație dificilă: să-și înceteze existența sau să se confunde în organismul Serviciului social. Nici una din aceste soluții nu erau compatibile cu trecutul ei glorios, de aceea s'au angajat tratative laborioase, cari în cele din urmă au dus la menținerea *Astrei* ca instituție autonomă și la autorizarea ei de a îndeplini funcțiunile Serviciului social pe teritoriul Ardealului și Banatului.

Această convenție și-a primit ratificarea definitivă în ședința solemnă ținută la Sibiu. Este un act mare, ce umple de bucurie sufletele noastre. S'a dat o legitimă și meritată satisfacție celei mai vechi instituții culturale a *Ardealului*, care de aproape 80 de ani luptă fără odihnă și cu rezultate neîntrecute pentru desvoltarea neamului nostru.

Nici nu se putea imagina, ca un asemenea așezământ solid, serios și plin de experiență, intrat adânc în conștiința satelor românești, să fie înlăturat ca inutil în noua ofensivă de înălțare culturală a României întregite. Căci Serviciul social având în vedere înainte de toate ridicarea *satelor*, nici una din

instituțiile existente nu aveă o cunoștință mai deplină și o legătură mai organică cu sufletul țărănesc decât tocmai *Astra* nemuritorului Mitropolit *Andrei Șaguna*. Acest adevăr a fost recunoscut cu loialitate de către ilustrul învățat, d. ministru D. Gusti în admirabila cuvântare dela Sibiu. Domnia Sa a expus cu talent și competență rosturile Serviciului social, arătând că el urmărește trei obiective capitale: primatul științei naționale, primatul culturii naționale și primatul ethosului național. Cel dintâi pretinde *cu-noașterea* țării și poporului, ca în temeiul ei să se poată aduce legile de organizare și prosperare a Statului. În acest scop e nevoie să se facă *cercetări* serioase pe ținuturi, regiuni și unități, sub conducerea *Institutului de cercetări sociale a României*, pus sub președinția M. S. Regelui Carol II-lea. Primatul culturii naționale va fi urmărit prin *căminul cultural*, ce trebuie să ia ființă în toate satele și orașele, cu scopul de a da o cultură integrală masselor, atât sub raport sufletesc cât și trupesc. Iar primatul ethosului național vrea să realizeze personalitatea socială a individului, pe temeiul valorilor etice ale *creștinismului*.

Institutul de cercetări sociale va avea 7 regionale și școli speciale în care să se formeze elementele conducătoare ale acestor activități multiple în mijlocul neamului nostru.

Obiectul suprem al Serviciului social este creierea statului cultural. Se știe că Statul modern cere o tot mai completă sacrificare a individului. De aceea e necesar, ca individul să fie întărit, pentru ca valorile create de el în serviciul Statului să se închiege în forme puternice. *Personalitatea socială* este astfel adevărata soluție a problemei raporturilor dintre individ și Stat.

D-l Gusti a ținut să accentueze, că în toată mișcarea a-

ceasta de prefacere națională, trebuie să domine grija de *sufletul* românesc, adică de viața lui religioasă-morală, ca temei al personalității sociale.

Prin aceasta se pune în evidență o preocupare constantă a *Astrei* din tot trecutul ei de muncă spornică, așa cum ea a fost formulată chiar dintru început de către arhieriei ei fondatori. E o concepție specific ardelenească, ce răspunde tradițiilor noastre, dar și năzuințelor idealiste ale ori cărei națiuni râvnitoare de progres și glorie.

Luând asupra sa atribuțiunile Serviciului social, *Astra* este pusă în fața unei misiuni noi, pe care ea o va îndeplini de sigur cu pricepere și avânt, fiindcă primește toate acele mijloace de acțiune, pe cari i le oferă Statul însuși și cari până acum îi lipseau. Directorii și inspectorii celor trei ținuturi Murăș, Someș și Timiș fiind deja numiți în persoanele unor elemente încercate ale plaiurilor noastre, se va putea porni la muncă în curând, prin crearea cadrelor și formarea elitelor de propagandă și realizări.

Fără îndoială, că și în noua fază istorică *Astra* trebuie să se bizuie înaintea ori cui pe colaborarea fidelă a *Bisericii*. Preoțimea ortodoxă și unită, în frunte cu ierarhii ei, va da acelaș concurs nepretuit din trecut pentru ca poporul ce-l păstorește să simtă în adevăr, că *renaște* sub domnia luminată a M. S. Regelui Carol II-lea.

Pelerinajul dela Curtea de Argeș. Mergând la Curtea de Argeș spre a se închina la mormintele Domnilor ziditori de țară și desrobitori de neam, membrii Consiliului superior al Frontului Renașterii Naționale au înțeles să facă un act simbolic de mare însemnătate. Anume, că renașterea neamului trebuie să se facă în spiritul vechilor noastre tradiții, cari sunt păstrate cu sfințenie de Biserica națională. Numai duhul creștin al vieții publice și particulare ne poate da biruința, la care râvnim cu toții sub conducerea înțeleaptă a M. S. Regelui Carol II-lea.

EVANGHELIA

Luca 15, 11-32.

Fiul rătăcit...

N'a existat decât în pilda spusă de Mântuitorul, dar îl întâlnim pe toate cărările vieții. L-a creat fantazia Mântuitorului; s'a născut din neadormita Lui grije pentru mântuirea noastră. De atunci cutreeră lumea și propovăduiește alături de sf. Apostoli și sf. Părinți, poate pe un glas mai simplu, dar mai răspicat decât al acestora. Nimeni nu poate să ne tâlcuiască mai bine decât el ce este părerea de rău și cari sunt roadele ei.

Regrete ne îmbie destule viața: după cei dragi, pe cari i-am așezat în groapă, după tinereța care ne părăsește, după comori pierdute, după prieteni înstrăinați. La mântuirea noastră nu contribuie, totuși, decât o singură părere de rău; aceea pe care o simte sufletul nostru, când se știe înstrăinat de casa părintească a lui, de învățătura creștină.

Căci aceasta e menirea învățăturilor Mântuitorului și a Bisericii întemeiată de El: să fie casa părintească a sufletului omenesc, în care să se simtă la adăpost de orice grije, de orice primejdie. Trai tihnit nu poate avea sufletul decât în această casă părintească, fiindcă dincolo de zidurile ei e aventura, păcatul, des-nădejdea, moartea.

Dar uneori ni se pare grea, oboșitoare, fără rost, rânduiala acestei case. Poruncile și sfaturile Mântuitorului ne par jug, nu toiag de sprinjin, închisoare, nu adăpost, lanț pus pe mâinile și picioarele noastre, nu haină, care ne ferește de arșiță și ger.

Atunci ne cuprinde dor de ducă, dor de evadare, ca pe fiul rătăcit. Și — întocmai ca el — închipindu-ne că ne-am dobândit libertatea atât de râvnită, ne vindem robi păcatului. Toate nenorocirile din casele omenesti și din lume sunt din pricina aceasta.

Fiul rătăcit e oglinda, pe care ne-o pune Mântuitorul în față, ca să vedem slăbiciunea și rătăcirea propriului nostru suflet. În toate zilele vieții noastre fiecare dintre noi e un fiu rătăcit. Căci urmăim căile păcatului.

Ii datorăm toată dragostea noastră tânărului din dumnezeasca poveste. Pilda lui ne îmbie singurul leac împotriva păcatului, singura rețetă a leuirii reletor de tot felul: căința.

I. G.

Totul pentru NEAM

Ședința de constituire a Consiliului Superior Național al Frontului Renașterii Naționale, a prilejuit o frumoasă și înălțătoare manifestație de solidaritate a neamului românesc.

Reprezentanții autorizați și cu bun renume ai tuturor provinciilor istorice și ai tuturor categoriilor sociale și-au spus cuvântul lor greu, despre importanța pe care o reprezintă pentru întregul neam românesc, înființarea Frontului Renașterii Naționale.

În cuvântul de deschidere I. P. S. S. Patriarhul Miron, președintele consiliului de miniștri a precizat că „Frontul Renașterii Naționale” va deveni prin efortul tuturor, temelie unitară, de consolidare și de înălțare a României, în tradiționalul duh național și creștin.

După cele ce s'au înfăptuit până acum, după totala învoire a vieții românești, după marile reforme statale, Frontul Renașterii Naționale, prin chemarea pe care o adresează tuturor fiilor

acestei țări, vine să consolideze o operă, să unifice o acțiune și să înalțe un popor.

Peste irosirea de forțe ale trecutului, peste risipirea de energii, Frontul Renașterii Naționale vine să ridice prin contribuția tuturor, edificiu nou și solid de învoire românească.

Inflorirea și prosperitatea Patriei prin încheierea, consolidarea și unificarea tuturor forțelor vii și active ale neamului, este ținta pe care o are de atins Frontul Renașterii Naționale.

Deviza călăuzitoare, deviza alcătuitoare a doctrinei, care stă la baza acțiunii întreprinsă de Frontul Renașterii Naționale este: „Totul pentru Neam”.

Educarea masselor cetățenești în spiritul acestei devize, va aduce ceiace României îi lipsea: consolidarea națională și refacerea țării.

Elitele națiunii cari alcătuiesc forurile conducătoare ale Frontului Renașterii Naționale, vor aduce o nouă și temeinică organizare a muncii, pusă în slujba marilor și permanentelor interese naționale.

preotul nu va sili pe copii să memorizeze lecțiile, ci va căuta să le miște inima și să le hotărască voința spre plinirea învățăturilor Mântuitorului.

E îndeobște cunoscut că inima este motorul tainic al voinței omenești și că omul face numai ceea ce-i poruncește inima, căci mai degrabă face ceea ce iubește, decât ceea ce știe; prin urmare *inimei copiilor* se va adresa și preotul când va face educație religioasă și, din purtarea elevilor, nu din știința lor, se va vedea buna lor educație.

Prin educația religioasă mai mult decât prin oricare obiect de învățământ se stărnește în elevi silința, devotamentul, ascultarea, disciplina, respectul către școală și către stăpânire, cu un cuvânt, împlinirea datoriilor.

Scopul educației religioase nu este de a îngrămădi cunoștințe multe în mințile copiilor, ci de a stăruie convingeri curate și a-i hotărî la anumite purtări în viață. Prin învățământul religios trebuie să sădim în sufletele copiilor credință, iubire și moralitate.

Învățământul religios nu este îngăduit să fie obositor, căci el nu are menirea să aducă cunoștințe, ci lumină și odihnă. „Veniți la mine cei osteniți și eu vă voi odihni pe voi” zice Mântuitorul, iar nu că: am să vă dau cunoștințe, scria învățatul german Dr. A. Baumeister, într-o carte asupra educației în școală.

Cum trebuie predată religia, ca să-și îndeplinească menirea ei educativă? Principiul fundamental care trebuie să călăuzească întreaga activitate a catihetului este *dragostea*. Sf. Apostol Pavel scrie în Epistola sa către Corinteni: „Toate limbile omenești și îngeresti de le-ăș vorbi, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare ori chimval gălăgios”.

Prin urmare, ori cât de frumos

vom vorbi copiilor, arătându-le trebuința credinței și a virtuților în viață, totul va fi zadarnic, dacă vorbirea noastră nu va isvorî din dragostea noastră față de ei și nimeni nu pricepe mai bine decât copilul, când i se vorbește din dragoste sau numai din datorie.

Preotului nu-i este îngăduit apoi, să se supere și să rostească vorbe aspre; când e nevoie, va muștra pe copii părintește. Cuvintele Mântuitorului: „Lăsați copiii și nu-i opriți pe ei ca să vie la mine”, ne arată că preotul-catihet trebuie să fie atât de iubitor față de copii, încât ei singuri să vină la ora de religie, fără să-i silească nimeni.

Catihetul trebuie să iubească și obiectul pe care-l predă, pentru că numai astfel învățământul religios va fi convingător și plin de viață.

În predarea religiei catihetul va lua pilda Mântuitorului, vorbind simplu, întrebându-l asemănări, parabole, proverbe, povestiri morale.

Care va fi metoda de predare a religiei?

Biserica a cunoscut din vechime două metode de predare și anume: 1. metoda expozitivă sau istorisitoare și 2. metoda întrebătoare.

Folosind prima metodă, catihetul va istorisi cu viața așa încât istorisirea să trăiască în el și el în istorisire. Lucrul acesta nu se poate face decât numai cercetând scripturile și trăind tu însuși cele ce înveți pe alții.

Tot ceea ce se învață prin metoda expozitivă trebuie să se controleze prin cea întrebătoare.

În predarea religiei se va folosi apoi de *tablouri religioase*, de *cântări bisericesti*, dar ceea ce va face elevii să iubească mai mult ora de religie, vor fi exemplificările, adică lămuririle prin felurite istorisiri și pilde, cu care catihetul își va însoți lecțiile sale.

Preotul și educația creștină a tineretului.

Neamul românesc trăiește astăzi zile de reînnoire și de prefacere pe toare tărâmurile și îndeosebi pe tărâmul credinței și a creșterii tinere generații în duhul creștin al Bisericii lui Hristos. Se accentuează tot mai mult trebuința educației creștinești a tinerelor vlăstare ale neamului, tineretul având drept la *creștere religioasă* în măsura în care are drept la viață.

Biserica fiind păstrătoarea învățăturilor mântuitoare, este chemată să le facă cunoscute oamenilor și prin

ele să facă educația creștină, iar vârsta cea mai potrivită când se poate face educație, fiind vârsta copilăriei, Biserica, prin slujitorii ei, se va îndrepta cu toată stăruința spre tineret, căutând să-l crească în duhul Evangheliei Domnului nostru Isus Hristos.

Preotul deci va catehiza pe copii, adică îi va instrui în adevărurile și tainele religiei creștine, căutând să-l facă pe Isus Hristos plăcut și iubit copiilor.

Acesta fiind scopul catehizației,

FOILETON

Muntele Athos.

Trecând la faza istorică, azi vom schița numai evoluția generală și vom spune câteva cuvinte despre situația de azi, urmând ca problemele de amănunt să le discutăm pe măsură ce progresăm cu istoria monahismului ortodox.

Până la 1060, pe timpul lui Constantin Duca, călugării erau sub jurisdicția Patriarhului dela Constantinopol. Împăratul Alexiu Comnen ia asupra sa dreptul de supremă autoritate asupra călugărilor. Dela 1313 Athosul ajunge iar sub jurisdicția Patriarhului dela Constantinopol, în urma intervenției energicului Patriarh Nifon.

După ce au ajuns sub stăpânire turcească, monahii dela Athos, aveau — ca reprezentant al Sultanului — un fel de gardian, la Careea. Aveau toată libertatea. Reprezentantul Sultanului avea mai mult un rol politic.

Incepând de pe la 1783, dela Patriarhul Gavriil al Constantinopolului, Sf. Munte s'a organizat într'un fel de republică monahală. Întreaga obște călugărească e condusă de un sinod, format din 4 delegați ai celor 4 mănăstiri mai mari. Sinodul e prezidat de un protos. Protosul are cheia sigilului de aur. Sigilul se compune din 4 bucăți. Fiecare epistat are câte o bucată, așa că nu se poate aplica decât în prezența tuturor. Capitala republicii monahale e Careea.

Calist Ialomițeanu, fost episcop de Argeș, într'o lucrare publicată în 1916 „Pe urmele Domnului și ale Apostolilor”, are un capitol despre Muntele Athos. Iată cum descrie el capitala monahală: „În acest oraș se află biserica istorică „Protatu” cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, despre care tradițiunea spune că a fost fondată de către Împăratul Constantin cel Mare și că a fost arsă de împăratul Iulian Paravatu, pe la anul 361, care a pustiit multe mănăstiri, schituri și chilii din Sfântul Munte. În vechime acest oraș se numea Penta Poleos (adică cinci cetăți). În Careea toate mănăstirile cele mari au câte un metoh în care locuiește un reprezentant al mănăstirii cu 4 ucenici ai lui. Fiecare metoh își are biserica lui, în care părinții citesc Pravila cea de toate zilele. În Dumineci și sărbători, merg cu toții în biserica cea mare, Protatu. În această biserică sunt 20 de străni, după numărul mănăstirilor mari. În fiecare strănă este câte o icoană cu hramul mănăstirii reprezentate, unde șade reprezentantul de ascultă Sfânta Liturghie. Alături cu biserica Protatu este Chinoul, adică judecătoria muntelui în care stau și judecă cei 20 de reprezentanți, toate piicinile muntelui. Din acești 20, se alege în fiecare an 4, din cari 3 se numesc epistați și al patrulea președinte, care poartă bastonul de argint. În biserica Portalului este icoana Maicii Domnului care se numește „axion estin” și care este făcătoare de minuni. Împrejurul acestei sfinte icoane sunt zugrăvite cele

20 de sigilii ale celor 20 de mănăstiri mari din sfântul munte. În fiecare Sâmbătă în Careea, se face târg, unde părinții de prin munte își aduc obiectele lucrate de ei și le vând, cumpărându-și în schimb cele trebuincioase pentru existență”.

Vieața mănăstirească dela Sf. Munte e foarte aspră. De obicei când ne gândim la Athos, asociem și noțiunea de ascetism în sensul riguros al cuvântului. Pe Sfântul Munte nu există nici femei, nici animal de parte femească. Maica Domnului nu permite ca ceva feminin să se apropie de Sf. Munte. Analele istorice înregistrează multe conflicte între păstori și monahi. Păstori — printre cari și cei români — voiau să poposească cu turmele și în jurul Sfântului Munte. Cum erau și animale de gen feminin și femei cu ei, monahii protestau contra apropierei lor. De secole nu se pomenește să fi umblat femei pe la Sf. Munte. Opinia publică e convinsă că o femeie care ar încerca să se urce pe Sf. Munte, ar leșina.

La Sf. Munte găsim monahi cari n'au văzut niciodată femei. Zilele trecute ați putut citi prin ziare că a încetat din viață monahul *Mihail Teletos*, în vârsta de 84 ani. Apariția sa în lume a cauzat încetarea din viață a mamei sale. De mic, a fost dus la Sf. Munte. A trăit departe de grija cea lumească. N'a văzut nimic din descoperirile tehnicii moderne (nici tren, nici telefon), n'a văzut femei, nici animale de gen feminin. Întreaga sa viață a fost rugăciune, muncă și lectură pioasă.

Dar centrul învățământului religios va fi *rugăciunea*, pe care catihetelul va căuta să o facă simțită și deprinsă de copii.

Pr. OLIMPIU T. BUCIN

Membrii fondatori ai Frontului Renașterii Naționale

Noi, ministru secretar de stat la Departamentul justiției;

Având în vedere decizia noastră cu Nr. 2539 din 12 Ianuarie 1939 prin care se autoriză pe ziua de 16 Decembrie 1938 funcționarea organizației politice a „Frontului Renașterii Naționale“;

Având în vedere dispozițiunile art. 11 din Regulamentul legii pentru înființarea „Frontului Renașterii Naționale“;

DECIDEM:

Art. 1. — D-nii Alimănișteanu Dumitru, Andrei Petru, Angelescu Const., Blaga Lucian, Bornemisa Sebastian, Brăiescu C. C. Bujoi Ioan, Cancicov Mircea, Călinescu Armand, Constantinescu Mitiță, Cristi Vladimir, Dragomir Silviu, Enescu D. I.,

Flueraș I., Gafencu Grigore, Garoflid Const., Ghelmegeanu Mihai, Gherman Eftimie, Ghișescu Stan, Gigurtu I., Giurescu Const., Grigorovici G., Guști Dimitrie, Hațiegan Iuliu, Hodoș Alexandru, Hortolomei Nicolae, Iacobovici Iacob, Iamandi Victor, Ionescu Sisești Gheorghe, Ionescu Mihail gl., Jinga Victor, Lupaș Ioan, Manu G. gl., Miclescu Nicolae, Moldovanu Iuliu, Nițescu Voicu, Pelivan Ion, Periețeanu Gr. Ion, Petala Nicolae gl., Petrovici Ioan, Radian Alexandru, Ralea Mihail, Rădulescu Motru C., Rusescu Gh. gl., Rujinschi Nicolae gl., Savu Eugen, Samsonovici Nicolae gl., Scridon Leon, Sichițiu I. gl., Slăvescu Victor, Șerban Mihail, Ștefănescu Amza C. gl., Tătaru Coriolan, Teodorescu Anibal, Tillea V. V., Toni V. D., Vasilescu Karpen N., Vălcovici Victor, Vlad Aurel, care au semnat cererea prin care solicită autorizarea de funcționare a „Frontului Renașterii Naționale“ sunt considerați membrii fondatori ai acestei organizații politice.

Data în București la 23 Ianuarie 1939.

Ministrul Justiției,
Victor Iamandi.

INCHINARE

Vlădicăi NICOLAE IVAN

In cripta vremilor apuse, în umbra lepezilor sfinte
Îți dormi în sumbra ta chilie, dormirea cea de veci Părinte,
Din înstelatul cer al nopții luceafărul tău a căzut,
Dar din pomelnicul gândirii — apostole — n'ai dispărut.
La ușa Sfântului Altar, în slujba sfintelor utrenii,
Prinos de rugă pentru tine înaltă clerul din ectenii.
Și din cădelnița bătrână, tămâia 'mprăștie miros,
Și'n turle dăngăne cu jale, al clopotelor glas duios.
E jertfa ce-o aducem astăzi la Tronul Proniei cerești
Să-ți faci parte de odihnă, în lumea celor îngerești.
— Și-acum, ca altedăți — „elevii“ — ce-ți-i iubiai cu atâta drag,
Așteaptă Sfântul Nicolae, să-ți cânte rugăciunea 'n prag —
Și astăzi, fiii tăi — la sate — te prăznuiesc din an în an,
Și 'naltă Litie la Domnul, pentru „Vlădica“ lor Ivan.
... Cu mersul zilelor ce curg, vor trece ani în șir mereu —
Tu vei dormi sub veghea sfântă, în neuitatul mausoleu.
Și 'n cartea Marilor Părinți, s'a scris cu slove — aurit —
Un nume rar ce spune lumii: „Vlădică bun, tu n'ai murit!“

ION MATEIU, stud. teol.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Episcop Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor, a sosit Duminecă dimineața la Cluj, unde s'a ocupat timp de două zile cu rezolvirea problemelor Eparhiei noastre. Luni seara P. S. Sa s'a înapoiat la București.

„Un Rege care a visat să fie învățător“. Ziarul „Piccolo della Sera“ publică un articol intitulat „Un Rege care a visat să fie învățător“, închinat M. S. Regelui Carol II al României.

Autorul arată că ordinea și disciplina sunt principalele caracteristici ale Suveranului și că ele se manifestă în toată activitatea sa. „După cum un profesor își conduce elevii, tot așa El își conduce supușii, croindu-le calea, ce duce la belșug și fericire și asigurând Patriei un viitor demn de ea“.

Autorul mai subliniază marea dragoste și putere de muncă a Suveranului: „Regele Carol nu cunoaște odihna. El își consacră activitatea mai ales pentru îmbunătățirea soartei țăranilor și muncitorilor“.

Dela urcarea Sa pe Tron, adaugă autorul, Regele Carol a transformat România într'un stat modern și occidental“.

După ce subliniază ordinea și munca ce domnesc la Palatul Regal, articolul insistă asupra fericitei educații pe care M. S. Regele o dă Măriei Sale Marelui Voevod Mihai.

Audiența lui Petrache Lupu. Sâmbăta trecută ciobanul Petrache Lupu a fost primit într'o lungă audiență la București de către P. S. episcop Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor. Cuviosul vizionar a venit să ceară ajutoare noi pentru terminarea sf. mănăstiri ce se ridică pe locul arățărilor divine dela Ma-

glaviv. Prezența ciobanului Petrache la minister a stârnit emoție prin birouri.

Pentru ocrotirea românilor din Săcuime. Conducerea Institutului Național al Cooperăției a hotărât să cerceteze ținuturile săcuiești spre a susține românii din Săcuime.

În acest scop Institutul Național al Cooperăției a ținut o conferință la Sf. Gheorghe cu prefectii din regiune și câțiva fruntași cooperatori. La această conferință a participat și d-l Gârboveanu, comisarul guvernului pe lângă Institutul Național al Cooperăției.

Cu această ocazie s'a constatat că în această regiune mișcarea cooperatistă este abia la început; marea majoritate a cooperativelor sunt minoritare; în general este nevoie de cooperative forestiere, apoi pentru exploatarea carierelor de piatră, bănci populare etc.

Deasemenea s'a hotărât înființarea de cooperative de consum spre a putea concura cu instituțiile minoritare și înființarea de Cooperative pentru desfacerea produselor casnice și pentru valorificarea produselor agricole, formând tot mai multe nuclee românești.

Temeiul cel tare. Într'o cuvântare rostită la Radio, d-l A. Călinescu, ministru de interne, lămurind rosturile mișcării celei noi, a spus: „Frontul Renașterii Naționale“, se reazăimă pe *creștină*. Fiind îndeosebi o mișcare spirituală, el înțelege să dea vieții un sens și o valoare-morală. Sentimentele religioase, prețuirea virtuților sunt elemente prin cari trebuie să se formeze mentalitatea cetățeanului de mâine“.

Iată cuvinte cu adânc înțeles, de cari se bucură îndeosebi Biserica.

Confirmarea Episcopului romano-catolic. Din cercurile oficiale se anunță, că P. S. Marton Aron,

Mihail Teletos e un caz izolat. Găsim foarte multe cazuri izolate. Sf. Munte e țara clasică a ascezei creștine. În chiliile ei a înflorit și înflorește mistica ortodoxă. Nu toți monahii duc viață cu totul ascetică. Sunt și mănăstiri cari trăesc după regula obișnuită a Sf. Vasile. *Aceștia mânăncă chiar și carne.*

Păr. Gala Galaction descria, profund emoționat, ceea ce văzuse la Sf. Munte. Aci viața e o lungă rugăciune, e un lung șir de renunțări, pentru ajungerea la desăvârșire, la sfințenie, care înseamnă cea mai înaltă concepție etică, realizată prin ascetism riguros.

Sf. Munte e și centru intelectual important. De secole, aci se nasc cele mai importante curente teologice, aci se formează marii dascăli, aci se scriu cele mai remarcabile opere mistice ale ortodoxiei. În secolul al XVIII-lea, s'a întemeiat în apropiere de Mănăstirea Vatapedu, celebra Academie teologico-filosofică Atonita, cu celebrul dascăl *Evghenie Bulgaris*.

La Sf. Munte se naște minunata filosofie și teologie mistică a lui Simeon Noul Teolog, un geniu al cugetării umane. Doctrina sa e aproape nestudiată. Sperăm că în viitor ideile sale vor fi aprofundate și interpretate. Vor fi izvoare vii de spiritualitate și de știință teologică.

Azi Sf. Munte e ceva unic în lume. Centru de atracție pentru toți cei preocupați de problema sfințeniei și centru de cercetări pentru teologi și

istorici. Fiindcă nu avem posibilitatea de a-l vizita, ne putem informa asupra aspectului de azi, consultând albumul lui Paisie Labru „*Vederea Muntelui Athos*“ sau „*Album du mont Athos*“ al Ieromonahului Ștefan din Careea.

Azi am încercat să schițez ceva din frumusețea duhovnicească și importanța bisericască a Athosului. În cursurile noastre viitoare de istoria monahismului, vom întâlni deseori monahismul atonit, care dela un timp, devine — spiritus rector — al monahismului universal și idealul din care se inspiră orce călugăr ortodox. Monahul îmbătrânit, visează Athosul, dorește să-și doarmă somnul de veci, în Țara Sfințeniei, în republica monahală.

Imprejurările politice contemporane au adus Sf. Munte în stăpânirea unui stat creștin — a Greciei. Dela început Grecii sunt foarte favorabili monahismului atonit, care va putea progresa și mai mult.

Ca încheiere la lecția de azi, anticip o problemă de care ne vom ocupa la istoria monahismului românesc. La Sf. Munte au existat — și vor exista totdeauna — călugări români. Domnii și boerii români au fost totdeauna ctitori și donatori ai mănăstirilor dela Sf. Munte. Cu toate acestea la Sf. Munte nu există o mănăstire românească mai mare. Găsim numai schituri românești. Cel mai important schit românesc e Prodromul. Odinioară era chilie a mării Lavre. În 1818 o cumpără ie-

romonahul Iustin Vlahul, care plecase din țară însoțit de discipolii săi Patapie și Grigorie. Zidește 20 de chili, arhondăric, egumenie, etc. În 1852 schitul românesc e recunoscut ca schit chinovitic. Tot în acest an se zidește biserica românească, cu contribuția Domnitorului Alexandru Ghica. Azi mănăstirea e condusă de Arhim. Antipa Dinescu. Printre realizările din ultimul timp al călugărilor dela Sf. Munte, menționez traducerea *Hristoîției*, apărută în 1937. Au gata pentru tipar și opera lui Simeon Noul Teolog, pe care o așteptăm cu multă nerăbdare, fiind o cugetare genială și abisal creștină.

În apropierea Prodromului se găsește un alt schit românesc — schitul Lacu, cu hramul Sf. Dumitru. Lângă Schitul Lacu se înalță sfioase vre-o 30 de chili mari, numite *Provata*. Dintre acestea două sunt locuite de călugări români. Monahii români locuiesc și în mănăstiri grecești și rusești. Recent au apărut câteva studii valoroase scrise de Păr. Cioran și Moisescu, Le vom studia mai amănunțit la istoria monahismului românesc.

Cuvintele de azi despre Sf. Munte, nu vor decât să evoace liniile generale ale evoluției monahismului atonit, locul sfânt de pe acest pământ, unde se urmărește desăvârșirea și se visează sfințenia în gradul cel mai înalt, exprimat de Sf. Grigorie Taumatargul în formula — „om după natură, Dumnezeu după har“.

Diacon IOSIF E. NAGHIU

Amintirea celui neuitat.

În ziua de 3 Februarie c. s'au împlinit 3 ani dela moartea în veci regretatului Episcop Nicolae Ivan. Figura lui de restaurator al eparhiei noastre capătă cu fiecare an un spor de strălucire în sufletele credincioșilor ortodocși, cari au avut norocul să-l cunoască sau să audă de creațiunile lui mari și rodnice. Dumnezeu a trimis în adevăr la timpul potrivit pe cel mai destoinic ierarh spre a pune temelii de granit eparhiei celei noi a Clujului.

Creațiunile lui așa de impunătoare și de număroase au stârnit admirația tuturor, fiindcă prin ele episcopia noastră, căreia îi lipsise totul la început, a fost înălțată în câțiva ani printre cele mai de frunte ale Bisericii ortodoxe din tot cuprinsul Țării.

Clerul și mireni i-au înconjurat în viață cu iubirea lor curată, căci a fost un adevărat părinte și un neîntrecut cârmuitor. Prin tot ce a făcut, el a intrat în conștiința populară, asigurându-și nemurirea în istoria ortodoxiei ardelen. Pilda vieții lui va încălzi necontenit pe urmași și credincioși în lupta frumoasă pentru neam și lege, îndemnându-i să sporească zi de zi o moștenire atât de bogată.

Pomenindu-l cu toată dragostea inimilor noastre, rugăm pe Domnul îndurărilor să-i facă parte de bucuria cerească a celor ce și-au jertfit viața pentru slava Lui.

I. M.

noul Episcop al eparhiei romano-catolice din Ardeal a fost confirmat de guvern în demnitatea, ce i s'a incredințat. Rămâne să se mai îndeplinească depunerea jurământului în fața M. S. Regelui Carol II-lea și instalarea la Alba-Iulia. Noul ierarh are sentimente loiale față de Tron și neamul românesc.

Populația Slovaciei. După proclamarea autonomiei Slovaciei, guvernul ei a ordonat un recensământ la sfârșitul lunii Decembrie a. tr. Rezultatele sunt următoarele: Totalul locuitorilor este de 2.709.000, dintre cari 2.291.000 slovaci, 51.907 cehii din Boemia, 41.691 cehii din Moravia, 128.000 germani, 69.000 ruteni, 67.000 unguri, 27.000 țigani și 29.928 persoane, cari s'au declarat de naționalitate evrei. Numărul evreilor e însă de 87.487. Aceste rezultate sunt contestate de către ruteni, care declară că în Slovacia ar fi circa 200.000 ruteni. Germanii, care protestaseră imediat după recensământ și-au retras protestul atunci când d. Tisso, președintele consiliului de miniștri, le-a declarat că rezultatele recensământului nu vor servi ca bază a unor măsuri cu caracter politic.

Procesul răsunător. Tribunalul polon din Bydgoszcz a dat o sentință prin care marele astronom Nicolae Copernic a fost declarat ca fiind de naționalitate polonă. Această hotărâre a fost dată cu ocazia procesului intentat d-lui Kohnerst șeful grupului minoritar german, care editase anul trecut o lucrare, în care prezenta pe astronomul Copernic ca fiind „cel mai mare fiu al grupului etnic german“.

Se închid cărciumile evrești și în Ardeal. Monitorul oficial din 27 Ianuarie c. publică o ordonanță, prin care Ministerul de Finanțe retrage definitiv 311 brevete de băuturi spirtoase deținute de cărciumari evrei. Sperăm că vor urma la rând

și celelalte, spre a scăpa satele noastre de această plagă veninoasă.

Trenurile de comunicație directă între Ardeal și Bucovina. Prin deschiderea liniei ferate nouă dela Ilva-Mică—Vatra-Dornei s'a ușurat considerabil comunicația între Ardeal, Bucovina și Moldova. În acest scop, direcția generală CFR. a pus în circulație, următoarele trenuri de călători, cari fac legătura directă cu cele două provincii.

Trenul accelerat 407 și 410 Dărmănești—Floreni și Dej—Cluj. Trenul accelerat Cluj—Dej și Floreni—Dărmănești nr. 408 și 409. Trenul personal 4201 și 4206 Ilva-Mică—Vatra Dornei. Trenul personal 4205 și 4202, apoi 4203 și 4208 și 4207, 4204. Trenul personal 4132, automotorul 4151: primul din Cluj, al doilea din Dej. Automotorul 4175 din Bistrița, automotorul 4196 Rodna-Veche, 5141 din Câmpulung (Bucovina), 5153 din Gura Humorului și 5154 din Vatra-Dornei.

Autonomia Moraviei. După Slovacii și Ruteni, cari au dobândit autonomia țării lor în cadrele noului stat cehoslovac, vin acum și Moravii să ceară aceleași drepturi de independență națională. Moravii o ceruseră și în 1918, fără a li se acorda. Se va vedea în ce măsură o va crede admisibilă guvernul central din Praga. Fără îndoială, că Statul vecin și amic este pus în fața unei probleme grele, ce pretinde o examinare serioasă.

Sfințire de Episcop. În ziua de 12 Februarie c. va avea loc în biserică rom. catolică din Piața Unirii din Cluj, solemnitatea sfințirii noului Episcop rom. catolic Marton Aron. Actul hirotoniei va fi săvârșit de nunțul Andrea Casulo, înconjurat de mai mulți episcopi.

Destinul oamenilor mari. Se anunță de ziare, că d-l Ed. Beneș, fostul președinte al Republicii cehoslovace, retras în Anglia după de-

zastrul țării sale, pleacă în America spre a-și începe cursurile la Universitatea din Chicago. Marele bărbat de stat a primit acolo o catedră, ca o atențiune din partea americanilor înduioșați de soarta luptătorului neobosit pentru neamul său. El va avea multe de spus din tainele diplomației europene și în deosebi despre nestatornicia prietenilor politici.

Cataclism îngrozitor. În statul Chili din America de sud s'a produs săptămâna trecută un cumplit cutremur de pământ, care a distrus o serie de orașe și sate lăsând numai ruine și morți. Au fost scene teribile, de caracter apocaliptic, cum de mult nu le cunoaște istoria. Astfel în orașul Santiago cele două teatre s'au prăbușit chiar în cursul spectacolului, omorând toată asistența. În alt oraș închisoarea publică a fost înghițită cu toți prizonierii de o crăpătură uriașă, ce se deschisese pe urma zguduirii pământului. Până acum numărul morților a atins cifra de 80.000. O jale adâncă stăpânește toată țara. De pretutindeni încep să curgă ajutoarele în bani, haine, alimente și medicamente, spre a mângâia țara coplesită de un dezastru atât de înfricoșat. Ce învățământ dureros pentru neamurile creștine!

Străinii în Franța. Într'o cuvântare ce a rostit-o de curând d. Bonnet, ministrul de externe a declarat că în Franța se găesc actualmente nu mai puțin de 3 milioane și 200 de mii supuși străini, la cari se mai adaugă și peste două sute de mii refugiați politici din diferite țări europene. Faptul este alarmant într'o vreme, când mulți băștinași trăiesc în mizerie, negăsind de lucru. Generozitatea Franței a fost totdeauna excesivă. Acum ea este silită s'o mai micșoreze, spre a nu se expune la frământări interne.

Mulțumită publică. Reuniunea femeilor din parohia noastră Diviciorii-Mari, protopopiatul Dej, a dăruit pe seama bisericii cele 12 Minee. Cinste și recunoștință tuturor, cari au contribuit cu obolul lor pentru înzestrarea bisericii cu aceste cărți prețioase și de mare trebuință pentru serviciile divine. *Consiliul eparhial.*

BIBLIOGRAFIE

A apărut Nr. 1—2 pe Ianuarie—Februarie 1939 al revistei „Viața Iustrată“, de sub direcția P. S. Episcop Nicolae Colan, cu următorul sumar:

Horia Teculescu: Povestea unui suflet rătăcit; Ion Goron: Legături cari eliberează Statul; Grigore Popa: Invitație la credință; Pr. Teodor Ciceu: Toamna târzie și Doamne (poezii); Emil Zegreanu: Mormânt fără cruce și Revelație (poezii); Prof. L. G. Munteanu: Tineretul intelectual și serviciul social la sate; Grigorie T. Marcu: I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan despre Renașterea națiunii române; Dr. Const. Stanca: Cum ar putea crește poporul român? Gabriel Oriță: Satul în noaptea de Crăciun (poezie); Al. Străoneanu-Balaș: Cântec de Crăciun și Rurală... (poezii); L. Bologa: Sbuciumări tinerești; D. Călugăr: Casa Eucken din Jena; L. Bologa: Cucerirea orașelor; Const. Goran: Rugă pentru marea plecare și Judecata din urmă (poezii). Iosif E. Naghiu și I. G.: Cronică literară: Scrisul bisericesc în anul 1938. Predici despre pocăință și despre Sfântul Vavila. Viața și minunile Sfântului și Marelui Mucenic Gheorghe. II. V. F.: Cronică internă: M. Sa Regele de Anul Nou. Biblia Regele Carol II. Situația sectelor. D-l Ion

Gigurtu. D-l Petre Andrei. Comemorarea celor 20 ani dela unirea Ardealului. Sf. Sinod. Frontul Renașterii Naționale. Victor Branice. Investirea și instalarea P. S. S. Dr. Vasile Stan. Căile ferate române. Problema evreilor. Concertele de colinde. Simțul de economie al Românilor. C. Teodorian. Statistica judiciară a României. II. V. F.: Cronică externă: Bombe și mere de ceartă. I. P. S. S. Crisantos. Cele dintâi ambasade ale României. Cumintenia francezilor. D-l Emil Hacha. Acordul franco-german. Politica internațională. - Numeroase ilustrații.

Oficiul protopopesc ort. rom. Bistrița.

Nr. 583/1938 prot. (7) 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. II Cușma din protopopiatul Bistrița, jud. Năsăud, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. În lipsă de casă parohială Consiliul parohial va pune la dispoziție locuință potrivită.
3. Sesiune parohială 12 jug. pământ cultivabil de calitate bună.
4. Venitele stolare obicinuite.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele prescrise Consiliului eparhial în termenul legal.

Bistrița, la 30 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ort. rom. Bistrița în înțelegere cu Consiliul parohial din Cușma.

Pr. V. Mureșian, adm. prot.

Protopopiatul ort. rom. Unguraș, j. Sălaj.

Nr. 40/1939 (6) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot din parohia Dol, devenit vacant prin pensionare cu data de 1 Februarie a. c., se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură cu dependențele necesare.
2. Grădină de zarzavat.
3. Sesiune parohială completă, de 32 jughere.
4. O zi de lucru dela fiecare fum.
5. Stolele obicinuite.
6. Salarul dela stat începând cu exercițiul financiar 1939/40.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare Consiliului eparhial și cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie, pentru a putea face cunoștință cu credincioșii.

Fără act de învoire însă dela P. S. Episcop nu vor fi luați în listă de candidare.

Unguraș, la 17 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc al tractului Unguraș, în înțelegere cu Consiliul din Dol.

I. Ghiurișan, protopop.

POSTA REDACȚIEI

Z. M. Dej. Am auzit și noi de svonul reintregirii religioase. Că teologii din strana stângă lansează formula catolică, nu ne surprinde. Noroc, că pe ei n'o să-i întrebăm nimeni, când problema va fi pusă în mod serios. Alți factori sunt chemați să decidă.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.